

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Oslo, 25.06.2013
Vår ref: Gerhard Salicath/ 13-14635

Innføring av skatteplikt for kommuner som utfører avfallstjenester i et marked. Innføring av skatteplikt for kommunal næringsvirksomhet

Hovedorganisasjonen Virke representerer 16 500 bedrifter med over 220 000 ansatte i alle sektorer og bransjer i norsk økonomi. Saken om finansieringen av kommunale avtaletjenester er kun et av flere eksempler på konkurransevridende offentlig støtte til offentlig næringsvirksomhet. Virke er opptatt av at private og offentlige virksomheter som driver i et marked skal konkurrere på likeverdige vilkår. Det vil bidra til likeverdige konkurranseforhold og effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser. Virkes medlemsbedrifter i flere bransjer møter krysssubsidert konkurranse fra offentlige foretak. Dette er seriøse virksomheter, ofte med sysselsetting, eierskap og investeringer over landegrensene i EØS. Virke ønsker en generell skatteplikt på offentlige inntekter fra næringsvirksomhet.

Konklusjon:

- Næringslivet er i økende grad utsatt for subsidiert konkurranse fra offentlig tjenesteproduksjon som trer inn i markedet – såkalt krysssubsidiering.
- Virke foreslår å innføre skatteplikt på *alle* offentlige og kommunale inntekter fra tjenesteproduksjon som skjer i et marked
- Innføring av generell skatteplikt på offentlige inntekter fra markedsaktiviteter vil på en ryddig og klar måte bidra til å fjerne konkurransevridningene knyttet til krysssubsidiering
- Innføring av generell skatteplikt på inntekter fra offentlig næringsvirksomhet vil være et viktig bidrag til regjeringens forenklingsarbeid, motsatt vil en særlov kun for avfallssektoren være kompliserende
- Innføring av generell skatteplikt på inntekter fra markedsaktiviteter vil bidra til at norske regler og praksis for næringsvirksomhet i statlig og kommunal regi er forenlig med EØS-avtalens regelverk for offentlig støtte

Bakgrunn:

Næringslivet er ofte utsatt for konkurransevridende offentlig støtte til offentlig finansierte eller offentlig eide virksomheter - såkalt krysssubsidiering. EØS-avtalen har et forbud mot konkurransevridende offentlig støtte i den grad støtten påvirker samhandelen i EØS. EFTAs

Hovedorganisasjonen Virke

Besøksadresse:
Henrik Ibsens gate 90
NO 0255 Oslo
Postadresse:
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00
E-post
info@virke.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

www.virke.no

overvåkningsorgan (ESA) har siden 2009 fattet fem positive vedtak i saker som dreier seg om ulovlig statsstøtte i form av kryssubsidiering av kommersiell aktivitet i offentlige virksomheter. Sakene det gjelder er Finansieringen av NRK (2009 og 2010), Studentsamskipnaden i Bergen (SiB) i 2009, Kippermoen treningssenter i 2013, Analysesenteret i Trondheim i 2013 og Finansiering av kommunale renovasjonsselskaper i 2013. Sakene slår fast at offentlig finansierte virksomheter må opptre på ordinære markedsvilkår når de konkurrerer i markedet.

Forenkling for næringslivet:

Virke har med glede merket seg at regjeringens målsetting om å redusere næringslivets administrative kostnader som følger av lovpålagte krav med 10 milliarder kroner innen utgangen av 2015. Endringer i skatteloven slik det foreslås her vil være et viktig forenklingstiltak for næringslivet. Forslaget om å innføre skatteplikt kun for kommunale avfallsselskaper som også driver i et marked vil være en særlov som kun vil bidra til en mer komplisert skattelovgivning.

Kryssubsidiering:

En viktig forutsetning for effektiv konkurranse er transparens og at det er likeverdige konkurransevilkår, der offentlige og private virksomheter konkurrerer om oppdrag. Ideelt sett skal offentlig virksomhet tilpasse omfang og kvalitet på produksjonen slik at ressursene utnyttes effektivt. Dersom det ikke er mulig å legge til rette for konkurranse, kan det være hensiktsmessig at det offentlige selv står for produksjonen. Dersom offentlige virksomheter konkurrerer i markedet må det skje på markedsvilkår. Alternativt kan en overlate produksjon og salg til private aktører, men regulere rammebetingelsene de skal operere under. Erfaringene er dog at offentlig næringsvirksomhet er konkurransevridende ved at:

- I virksomhet som opererer både i et skjermet og et konkurranseutsatt marked, blir felleskostnader regnskapsført i den regulerte delen av virksomheten, og kostnadsbelastningen veltes over på brukerne av den regulerte tjenesten
- Det overinvesteres i den regulerte delen av virksomheten og ledig kapasitet brukes til å produsere konkurranseutsatte tjenester
- Det investeres i produksjonsteknologi i den regulerte delen av virksomheten som gir lave marginalkostnader for den konkurranseutsatte delen av virksomheten

Denne typen produksjonstilpasning kalles kryssubsidiering. Det vil si at den offentlig finansierte delen av virksomheten eller driften gjør det mulig for foretaket å redusere kostnadene i den konkurranseutsatte delen av virksomheten. I slike tilfeller vil kryssubsidiering fremstå som ren driftsstøtte til de selskapene som mottar støtten. Kryssubsidiering er forbudt i henhold til statsstøttereguleringen i EØS-avtalen, i den utstrekning det kryssubsidierte selskapet påvirker samhandelen av den aktuelle tjenesten mellom EØS-statene i et omfang som strider mot fellesskapets interesser.

Dersom den kryssubsidierte tjenesten selges til en pris under merkostnaden per enhet, vil det som regel føre til konkurransevridninger. For det første vil ikke de reelle kostnadene fullt ut reflekteres i prisen; prismekanismen settes ut av spill. Dette kan bidra til høyere produksjon av kryssubsidierte konkurranseutsatte tjenester enn det som er optimalt, og

underforbruk av offentlige tjenester. Dersom kryssubsidiering leder til redusert konkurranse fra næringslivet, vil det påvirke markedet på en uheldig måte ved at offentlige virksomheter, som i utgangspunktet ikke er lønnsomme, kan overleve i markedet gjennom kryssubsidiering og endog utkonkurrere mer effektive bedrifter. Faren for kryssubsidiering av offentlig konkurranseutsatt virksomhet kan føre til at potensielle konkurrenter lar være å etablere seg. Konsekvensene er høyere priser, mindre innovasjon og høyere offentlige utgifter.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Jarle Hammerstad
Direktør for Samfunnskontakt

Gerhard Salicath
Seniorrådgiver